

Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

Aan

Staatssecretaris

Deadline: 14 december
2022

TER BESLISSING

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 5

Opgesteld door

nota

Wetsvoorstel wijziging Wmo 2015 i.v.m. invoering
woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen

Datum
8 december 2022

Kenmerk

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
4

1. Aanleiding

Naar aanleiding van het advies (dictum C) van de Afdeling advisering van de Raad van State (verder: de Afdeling) van 28 april 2021 op bovengemeld wetsvoorstel ontvangt u bijgaand – mede naar aanleiding van dat advies – het gewijzigd voorstel van wet, met bijbehorende gewijzigde memorie van toelichting (MvT). Tevens ontvangt u het nader rapport, in reactie op het advies van de Afdeling. Op uw uitdrukkelijke verzoek, stellen we alles in het werk om het wetsvoorstel medio januari in te dienen bij de Tweede Kamer. Daarvoor is het nodig deze drie stukken – samen met het MR-formulier – uiterlijk op 15 december a.s. bij AZ aan te leveren voor behandeling in de MR van 23 december a.s. Indien de MR akkoord is, zullen de stukken door de Koning (via het Kabinet van de Koning) medio januari worden ingediend bij de Tweede Kamer.

2. Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt:

1. Akkoord te gaan met de inhoud van het nader rapport, gewijzigd voorstel van wet en gewijzigde memorie van toelichting.
2. Het MR-formulier te ondertekenen.

Wegens de zeer krappe planning **graag uiterlijk 14 december** uw akkoord.

3. Kernpunten

Het advies van de Afdeling omvat een groot aantal aandachts- en kritiekpunten rond het oorspronkelijke wetsvoorstel en de doordecentralisatie van beschermd wonen. U heeft om deze reden in samenwerking met BZK en VNG in de eerste helft van 2022 een onderzoek laten verrichten naar deze aandachtspunten en ook alternatieve scenario's laten ontwikkelen (rapport AEF, bijlage bij uw brief van 12 oktober jl. aan de TK). Hieruit bleek dat het meest effectieve scenario om het hoofddoel van het wetsvoorstel, de beweging van beschermd wonen naar een beschermd thuis, te stimuleren, is om door te gaan met de combinatie van het woonplaatsbeginsel en doordecentralisatie van de middelen voor beschermd wonen. Alle gemeenten krijgen daarmee de verantwoordelijkheid om te zorgen voor passende voorzieningen voor de eigen inwoners en ontvangen de middelen daarvoor.

De Afdeling is bij haar advies van april 2021 uitgegaan van de op dat moment voorhanden zijnde gegevens over de voorbereiding van de doordecentralisatie door de gemeenten. In het nader rapport is aangegeven dat gemeenten inmiddels

grote voortgang hebben geboekt. Gemeenten alsook het nieuw aangetreden kabinet hebben op de diverse aandachtspunten en potentiële risico's inmiddels waarborgen gecreëerd, zoals toegelicht in het nader rapport. Het betreft onder meer het woningdossier en financiële afspraken met gemeenten. Rond de onzekerheden die in april 2021 door de Afdeling zijn gesignaleerd, zoals rond het nieuwe objectieve verdeelmodel en het aantal mensen dat zou overgaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz), is inmiddels in grote lijnen duidelijkheid. Een belangrijk aandachtspunt van de Afdeling is de vrees dat als gevolg van onvoldoende samenwerking tussen gemeenten, de beschikbaarheid van met name schaarse vormen van specialistisch beschermd wonen in het gedrang zou kunnen komen. Volgens de Afdeling ligt daarom een vorm van verplichte regionale samenwerking voor de hand. U komt in het gewijzigde wetsvoorstel daaraan tegemoet door een algemene bepaling rond de samenwerking tussen gemeenten rond beschermd wonen, een specifieke bepaling rond de inkoop van beschermd wonen indien dat voor de beschikbaarheid van beschermd wonen aangewezen is en – als stok achter de deur – de mogelijkheid om bij AMvB bepaalde vormen van beschermd wonen aan te wijzen, waarvoor gezamenlijke inkoop in ieder geval verplicht is. De voordracht voor een dergelijke AMvB komt tot stand in overeenstemming met de Minister van BZK. Een concept van deze in het gewijzigde wetsvoorstel opgenomen bepalingen – vooraf afgestemd met BZK – is besproken met gemeenten, aanbieders en cliëntenorganisaties. Gemeenten kunnen zich erin vinden, aanbieders en cliënten hebben altijd gepleit voor wettelijke regeling van de samenwerking en willen een verdergaande regeling van de samenwerking. In de MvT is bovendien aangegeven dat uit het rapport AEF 2022 blijkt dat de meeste gemeenten vooralsnog kiezen voor gezamenlijke inkoop van beschermd wonen.

Datum
8 december 2022

Kenmerk

Ook de Minister van BZK moet als medeondertekenaar akkoord zijn met verzending van de stukken naar de MR. Ambtelijk BZK is akkoord en legt de stukken parallel ter goedkeuring voor aan de Minister van BZK.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In het Commissiedebat MO/BW van 7 december jl. bleek dat voor de TK voldoende waarborgen voor de continuïteit en beschikbaarheid van beschermd wonen van groot belang zijn. De nu voorgestelde aanpassing van het samenwerkingsartikel (artikel 2.6.1 Wmo 2015) zal naar verwachting positief bijdragen aan het draagvlak, alsook de maatregelen in het kader van het programma Een thuis voor iedereen.

Naar aanleiding van de discussie uit dit Commissiedebat over een eventuele uitvoeringstoets op het wetsvoorstel vanuit het perspectief van aanbieders, is in paragraaf 8.2 van de MvT aangegeven hoe dit perspectief bij de verdere voorbereiding en implementatie van het wetsvoorstel een volwaardige plaats krijgt.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het draagvlak onder gemeenten lijkt nog steeds groot, gemeenten hebben ook ingestemd met het nieuwe verdeelmodel. Het bestuur van de VNG heeft zich positief uitgelaten over de ambtelijke voorstellen van het Rijk rond aanpassing van het samenwerkingsartikel; het acht deze uitvoerbaar en verwacht vooralsnog

geen toename van de uitvoeringskosten daardoor. Ook Valente, de Nederlandse GGZ en MIND zijn hierover geraadpleegd. Zij blijven (zeer) kritisch ten opzichte van het wetsvoorstel en de doordecentralisatie en zouden de samenwerking liever meer ingevuld zien (zoals bij de toegang tot beschermd wonen). In hun gezamenlijke brief van 30 november jl. aan de Tweede Kamer pleiten ze de facto voor handhaving c.q. verdere formalisering van de status quo, waarbij centrumgemeenten beschermd wonen uitvoeren. In de brief wordt ook gesteld dat de transitie naar een beschermd thuis al in grote mate is gerealiseerd. Die stelling verhoudt zich slecht tot het feit dat het huidige aantal plekken beschermd wonen (optelsom Wmo 2015 en Wlz) nagenoeg gelijk is aan het aantal plekken ten tijde van het verschijnen van het advies van de Commissie Dannenberg in 2015. De beoogde transitie is nog steeds urgent.

Datum
8 december 2022

Kenmerk

c. Financiële en personele gevolgen

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de Rijksbegroting (zie paragraaf 10.2 van de MvT).

In die paragraaf is aangegeven dat er wel incidentele kosten in verband met deze invoering zijn. In dat kader worden gemeenten door het Transitiebureau Beschermd thuis en door het Ketenbureau i-Sociaal Domein ondersteund. De incidentele kosten worden gedekt binnen het huidige budget van DMO.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Inhoudelijk is het gewijzigd wetsvoorstel haalbaar.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De bijgevoegde stukken zijn afgestemd met FEZ, DMO en DJ. Verder ook met ambtelijk BZK. De voorstellen rond aanpassing van het samenwerkingsartikel zijn voorgelegd aan de Minister van BZK; zij heeft daarmee ingestemd. Voor veldpartijen zie onder b.

f. Gevolgen administratieve lasten

In de MvT is aangegeven dat er formeel geen gevolgen zijn voor de administratieve lasten van gemeenten en andere partijen. Zowel in de huidige als de toekomstige situatie geldt dat de mate van samenwerking tussen gemeenten bepalend is of feitelijk sprake is van meer of minder administratieve lasten. Zowel het samenwerkingsartikel als het voornemen van de VNG om landelijke contractstandaarden BW te ontwikkelen en te borgen, leiden naar verwachting tot beheersing van de administratieve lasten.

g. Toezeggingen

Nvt

h. Fraudetoets

Nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.